

V. SEMNAL

ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ ÎN SITUAȚII DE CRIZĂ

Centrul de Drept Public și Științe Administrative, din cadrul Școlii Naționale de Studii Politice, a organizat, pe 24 octombrie 2014, cea de a III-a conferință anuală cu tema „Administrația Publică în situații de criză”. La realizarea acestui eveniment și-au adus contribuția Institutul de Drept Public și Științe Administrative al României, Societatea Academica de Științe Administrative și Ministerul Educației Naționale, precum și Institutul Român pentru Drepturile Omului.

Conferința, la care s-au reunit peste 50 de specialiști în drept public și științe administrative, a apărut inițial pe baza unei platforme de diseminare a rezultatelor cercetării științifice și de analiză a cadrului administrativ existent și reprezintă, în prezent, un for de dezbateri și reflecție asupra unor chestiuni fundamentale ale normativității și practicii guvernării.

În numele comitetului de organizare, în cuvântul de deschidere dl. prof. univ. dr. Emil Bălan a reliefat cadrul general al conferinței și a evidențiat așteptările referitoare la răspunsurile la temele tratate. Dezbaterile din cadrul manifestării au fost organizate în cadrul a două

secțiuni, prima referitoare la *Starea de criză și manifestările sociale ale acesteia*, iar cea de a doua la *Modificările impuse cadrului normativ și practicii administrative de starea de criză*. Temele analizate au avut în vedere aspecte privind: starea de criză și manifestările sociale ale acesteia; adaptarea cadrului normativ și a practicii administrative la starea de criză, situațiile de criză (excepționale) – temei pentru mobilizarea specială a societății, reglementare primară delegată puterii executive, modificare/denuțare unilaterală a convențiilor, din rațiuni de interes general și/sau restrângerea exercițiului unor drepturi și libertăți.

La lucrările conferinței au participat specialiști de prestigiu ai mediului universitar, profesori cercetători, magistrați avocați, înalți funcționari publici, care și-au adus contribuția în analiza temelor propuse. Printre participanți s-au numărat și specialiști ai IRDO, respectiv dna. prof. univ. dr. Irina Moroianu Zlătescu, dl. dr. Adrian Bulgaru, cercetător științific și dl. Marius Mocanu, cercetător științific.

Teodor Lorent

EXERCITAREA DREPTULUI LA NEDISCRIMINARE ȘI EGALITATE DE ȘANSE ÎN SOCIETATEA CONTEMPORANĂ

Lucrările celei de a VIII-a Conferințe Internaționale a Nediscriminării și Egalității de Șanse – NEDES 2014, organizată în parteneriat de Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” București, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării și Comisia pentru Drepturile Omului, Culte și Problemele Minorităților Naționale a Camerei Deputaților și cu concursul Institutului Român pentru Drepturile Omului, în cadrul proiectului de cercetare-dezvoltare „Modalități de promovare a principiilor nediscriminării și egalității de șanse în societatea actuală”, s-au desfășurat în perioada 12-14 noiembrie 2014, la București în

sala Drepturilor Omului, Palatul Parlamentului.

Organizat pentru prima dată în 2007, cu ocazia Anului European al Egalității de Șanse pentru toți, evenimentul s-a bucurat de un real interes atât în rândurile specialiștilor în domeniul drepturilor omului, a decidenților politici de la toate nivelurile, cât și printre elevi, studenți și masteranzi. Tema conferinței din acest an a fost „Exercitarea dreptului la nediscriminare și egalitate de șanse în societatea contemporană”, programul fiind structurat pe trei secțiuni: egalitatea de șanse și nediscriminarea în justiție, egalitatea de șanse și nediscriminarea în învățământ și pe piața

muncii, respectiv egalitatea de șanse și nediscriminarea în politică.

Ca obiectiv principal, NEDES își propune să ofere specialiștilor din domeniul drepturilor omului posibilitatea de a se întâlni și, mai ales, de a schimba păreri despre modul în care principiul nediscriminării și cel al egalității de șanse sunt respectate în societatea românească și internațională. Totodată, prin organizarea acestui eveniment se are în vedere: dezvoltarea capacități de cunoaștere și înțelegere a principiilor nediscriminării și egalității de șanse atât între bărbați și femei, cât și între diferitele categorii de persoane; dezvoltarea capacității de înțelegere și aplicare a dreptului obiectiv la nediscriminare și egalitate de șanse; stimularea interesului pentru implicarea în eliminarea discriminărilor de orice fel; popularizarea principiului nediscriminării și egalității de șanse în toate mediile care ar putea fi interesate de tematica nediscriminării și egalității de șanse; creșterea gradului de conștientizare a tinerilor și persoanelor adulte cu privire la necesitatea egalității de șanse și a exercitării dreptului la nediscriminare; stimularea dezbatelor, a schimburilor de idei și de bune practici privind discursurile și incitarea la crime atât la nivelul UE cât și la nivelul statelor membre.

Dintre lucrările prezentate în cadrul acestei

manifestări putem enumera: „Discriminarea multiplă și combaterea sa”- prof. univ. dr. Irina Zlătescu, membru al Academiei Internaționale de Drept Comparat- Paris și Director al Institutului Român pentru Drepturile Omului; „Hărțuirea –teorie și jurisprudență”- dr. Csaba Ferenc Asztalos, Președintele Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării; „Equal opportunities to the right to education in the Brazilian justice system: the role of the Class Action” - judecător drd. Helena Campos Refosco, São Paulo State Court of Justice, Brazil; „Violența domestică și consecințele ei asupra dezvoltării psihice a copiilor. Aspecte din Convenția de la Istanbul ce ar putea garanta dreptul la o copilărie fericită”- deputat Tamara Dorina Ciofu, vicepreședintă a Comisiei pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale, președintă a Subcomisiei pentru egalitate de tratament și nediscriminare; „Rolul femeilor în procesul de emancipare, al luptei împotriva discriminării și al promovării principiului egalității de șanse” - lect. univ. dr. Marcela Monica Stoica, Mihaela Scarlat, master în RIC; „Migrația și reglementarea pieței de muncă în spațiul european” - deputat Dorel Gheorghe Căprar, Comisia pentru Afaceri Europene.

Olivia Florescu

NATIONAL LAW BETWEEN HARMONIZATION AND EURO-COMPATIBILITY

În perioada 13-14 noiembrie 2014, s-au desfășurat la Târgu- Mureș, lucrările Conferinței internaționale cu tema „National law between harmonization and euro-compatibility”, organizată de Departamentul de Drept și Administrație Publică din cadrul Facultății de Științe Economice, Juridice și Administrative, Universitatea „Petru Maior” din Tg Mureș, în parteneriat cu Institutul Român pentru Drepturile Omului, Asociația „Pro Iure” din Tg Mureș, Universitatea din Miskolc, Ungaria, Universitatea din Salento, Italia, Revista „Curentul Juridic”, Asociația Română de Drept și Afaceri Europene și Baroul Mureș. La lucrările Conferinței au participat atât

teoreticieni ai dreptului cât și practicieni, precum și specialiști din România (Tg Mureș, București, Cluj, Craiova, Constanța, Timișoara, Alba-Iulia, Sibiu), Franța (Versailles, Bayonn), Italia (Roma, Lecce), Grecia (Atena), Irlanda (Dublin), Ungaria (Budapesta, Miskolc), Republica Moldova (Bălți), Bahrain și Turcia.

Conferința internațională a reprezentat un bun prilej de a analiza și de a face schimb de informații privind aspecte referitoare la evoluția și tendințele dreptului și ale administrației publice, la nivel național, european și chiar internațional. Un accent deosebit s-a pus pe raporturile dintre instituțiile europene și cele naționale în eforturile de armonizare și adaptare

la schimbările din domeniu precum și pe necesitatea unei reforme a sistemului de drept și a celui administrativ.

Manifestarea și-a propus să vină în întâmpinarea tuturor celor care se confruntă cu schimbările legislative – animate de dorința și necesitatea de a reforma sau de a găsi răspunsuri -, dar și pentru cei care doresc să se perfecționeze în mod continuu și activ, în domeniul juridic și al administrației publice. evenimentul a reprezentat, de asemenea, o ocazie de a contribui la conturarea și propunerea unor soluții sau politici privind organizarea și funcționarea sistemului de drept și a celui administrativ național și armonizarea acestora la nivelul spațiului european. Lucrările conferinței s-au desfășurat în cadrul a trei secțiuni principale: drept public, drept privat și administrație publică.

Într-un cadru divers și multicultural,

participanții au putut să-și expună ideile și punctele de vedere, să facă propuneri sau adresa întrebări cu privire la temele dezbătute.

Institutul Român pentru Drepturile Omului a fost reprezentat de prof. univ. dr. Irina Moroianu Zlătescu, director IRDO și Marius Mocanu, cercetător științific, care au prezentat rapoartele realizate în cadrul Institutului cu privire la migrație și drepturile azilanților și promovarea și protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități în România.

Ideile și concluziile care s-au desprins la finalul conferinței vor fi diseminate, prin intermediul participanților și nu numai, atât în rândul studenților, dar și al practicienilor, profesioniștilor, precum și tuturor celor interesați de problematicile abordate.

Mihaela Scarlat

CONFERINȚA „DREPTUL ȘI ADMINISTRAREA JUSTIȚIEI DINTR-O PERSPECTIVĂ INTERDISCIPLINARĂ”

În perioada 21-22 noiembrie 2014, a fost organizată prima conferință anuală cu participare internațională, intitulată „Dreptul și administrarea justiției dintr-o perspectivă interdisciplinară” și organizată de Școala Națională de Studii Politice și Administrative București, Facultatea de Administrație Publică, Departamentul de Drept „V.D.Zlătescu” în parteneriat cu Universitatea Sakarya, Facultatea de Științe Economice și Administrative, Turcia și în colaborare cu Institutului Român pentru Drepturile Omului, București. Departamentul de Drept „V.D.Zlătescu” a fost constituit în forma actuală în anul 2011 și continuă activitatea didactică și de cercetare a Catedrei de Drept, înființată odată cu apariția structurii Facultății de Administrație Publică la nivelul SNSPA. Departamentul de Drept își propune să asigure calitatea și competitivitatea programelor de studii universitare de licență, masterat și doctorat în științe administrative în concordanță cu standardele naționale și internaționale, să dezvolte direcții de cercetare științifică în specializarea drept și științe administrative și să disemineze rezultatele cercetărilor efectuate, în

vederea creșterii calității actului de guvernare.

La eveniment au participat membri ai comunității academice juridice din România, parteneri ai Departamentului de Drept din cadrul Facultății de Administrație Publică (FAP), cadre didactice din FAP, studenți, absolvenți și angajatori din domeniul administrației publice.

Temele acoperite de conferință au fost: hotărârile judecătorești administrative, influența drepturilor omului asupra dreptului, migrația și dreptul, globalizarea și dezvoltarea durabilă, noi frontiere în justiția penală și viitoarea configurație administrativă și dreptul.

Dintre lucrările susținute în cadrul conferinței putem enumera: „Migration and law”, Irina Moroianu Zlătescu, prof.univ. dr. Facultatea de Administrație Publică, SNSPA; „The Preliminary Chamber – Management of Justice and Human Rights Perspective”, Elena Mihaela Fodor, prof. univ. Universitatea „Dimitrie Cantemir” Cluj-Napoca și Gabriela Aura Fodor, judecător practician, Curtea de Apel Cluj-Napoca; „Critical Accents on the New Code of Civil Procedure and the Protection of the

Fundamental Human Rights”, Monna Lisa Belu Magdo, prof.univ. dr., membru al Curții Internaționale Comerciale și de Arbitraj al Camerei de Comerț și Industrie a României; „The Right on Participation in Political and Public Life of Persons with Disabilities”, Anna Maria Neagoe, doctorand, Facultatea Administrație Publică, SNSPA; „Discrimination Against Persons with Disabilities in Romania”, Marius Mocanu cercetător științific, membru al Institutului de Drept European; „General Considerations Regarding the Right to Education in International Law”, Mariana Dușe (Dumitru), Universitatea Ecologică din București; „Migration, Asylum Law and Human Rights”, Adrian Bulgaru, cercetător științific, membru al Institutului de Drept European; „Property right – fundamental right”, Vlad Oanea, doctorand, Facultatea de Administrație Publică, SNSPA; „Current Issues Concerning European Regulations on Asylum”, Ioan Zonga, doctorand, Inspectoratul Poliției Cluj, membru al Institutului de Drept European; „Judicial Taxes and the Right to Access a Court”, Grațian Urechiatu-Burian, doctorand, Facultatea de

Administrație Publică, SNSPA; „Respect of Human Rights in the New Criminal Procedure – The Competence in Making and Maintaining Perspective Arrests”, Tudorașcu Petruț Marian, Universitatea Ecologică București; „Decentralization of the Health System in Romania and Human Rights”, Mircea Ciocan, doctorand, Facultatea de Administrație Publică, SNSPA, „National Action Plans on Business and Human Rights”, Alvera Alexandra Cojocărescu, doctorand, Facultatea de Administrație Publică, SNSPA, Secretariatul General al Guvernului; „The Model of Multiculturalism in European Union – Success or Failure?”, Marcela Stoica, lector dr., Universitatea „Dimitrie Cantemir”, București, consilier parlamentar, Parlamentul României; „Multiple Discrimination in International and European Law”, Petru Emanuel Zlătescu, membru Institutul de Drept European; „Brief Considerations on the Right to Adequate Housing”, Sonia Stoica, doctorand, Facultatea de Administrație Publică, SNSPA.

Carmen Năstase

CAMPANIA DE CONȘTIENTIZARE PRIVIND COMBATerea VIOLENTEI ÎMPOTRIVA FEMEILOR

Scopul campaniei este să pună capăt flagelului violenței împotriva femeilor și fetelor. În acest an, campania inițiată de Secretarul General ONU „Sa ne unim pentru a pune capăt violenței împotriva femeilor” ne invită să devenim portocalii – culoarea aleasă de campanie pentru a simboliza un viitor mai luminos, fără violență.

Una dintre prioritățile de bază ale organizației Națiunilor Unite este să pună capăt violenței împotriva femeilor. În acest scop ONU a organizat o multitudine de campanii și acțiuni pentru combaterea acestui flagel global. Organizația UN Women (Femeile ONU) coordonează această campanie inițiată de Secretarul General ONU, sprijinind o largă mobilizare socială prin intermediul platformelor de socializare (facebook, twitter sub titlul SPUNEȚI NU – UNIȚI-VĂ).

Campania de conștientizare privind

combaterea violenței împotriva femeilor a început pe 25 noiembrie cu ocazia zilei ONU de combatere a violenței împotriva femeilor și se va încheia pe 10 decembrie, ziua drepturilor omului.

Cu această ocazie marți, 25 noiembrie 2014, Institutul Român pentru Drepturile Omului în colaborare cu Asociația pentru Națiunile Unite din România (ANUROM) și Asociația Clubul de la Cheia „Victor Dan Zlătescu” a organizat o masă rotundă cu tema „NU violenței împotriva femeilor”, la care au participat cercetători, experți, cadre didactice, doctoranzi, membri ai organizațiilor guvernamentale și neguvernamentale cu preocupări în domeniu.

Prin Rezoluția 54/134 din 17 decembrie 1999 Adunarea Generală a Națiunilor Unite a decis ca ziua de 25 noiembrie să fie declarată „Ziua Internațională pentru Eliminarea Violenței asupra Femeilor”. Scopul acestei zile a fost de a

atrage atenția asupra faptului că milioane de femei din toată lumea sunt supuse zilnic la diverse forme de violență precum violul, violența domestică, hărțuirea sexuală, căsătoriile forțate sau alte forme de violență, și de a evidenția faptul că amploarea și adevărata natură a fenomenului sunt deseori ascunse.

Un raport al Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA), arată că la nivelul Uniunii Europene una din trei femei este supusă la cel puțin o formă de violență fizică sau sexuală după vârsta de 15 ani. Violența în familie reprezintă un fenomen grav care afectează drepturile fundamentale ale omului la viață, siguranță, libertate, demnitate, integritate fizică și psihică și care impune eforturi susținute, pe termen lung, din partea autorităților, în materie de prevenire și combatere. Violența împotriva femeii este o realitate și estimările ONU arată că abuzurile asupra femeilor sunt în creștere. Violența împotriva femeilor continuă să fie o problemă importantă în statele membre ale UE, afectând drepturile fundamentale de bază ale femeilor, precum demnitatea, accesul la justiție și egalitatea de șanse între femei și bărbați. Egalitatea între femei și bărbați este un principiu

de bază al UE. Acesta este recunoscut în tratatele UE și în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

În România, situația este la fel de îngrijorătoare: una din femei a declarat că a fost abuzată fizic sau verbal de partenerul de viață, conform statisticilor. Pentru a răspunde obiectivului central, cel al egalității între femei și bărbați la toate nivelurile, Guvernul României a adoptat cea de a doua Strategie națională pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați pentru perioada 2014-2017 și Planul său de acțiune. Prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor, în general a violenței în familie, reprezintă, în România, o parte integrantă a politicii de stat pentru protecția familiei și de sănătate publică, constituind o prioritate de interes național, inclusiv de ordin legislativ.

Comunitatea internațională și societatea civilă au ajuns la concluzia că nu există circumstanțe atenuante pentru violența împotriva femeilor. Când are loc, aceasta este de fiecare dată o încălcare a drepturilor lor, este un act criminal și este un lucru inacceptabil.

Marius Mocanu

ZIUA INTERNAȚIONALĂ A PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI

Miercuri, 3 decembrie 2014, s-a desfășurat masa rotundă dedicată Zilei Internaționale a persoanelor cu dizabilități, organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului (IRDO), cu concursul Catedrei UNESCO pentru drepturile omului, democrație, pace și toleranță și Asociației pentru Națiunile Unite din România (ANUROM).

La eveniment au participat reprezentanți ai societății civile, cadre didactice universitare, cercetători, doctoranzi și masteranzi.

În cuvântul de deschidere, dna prof. univ. dr. Irina Moroianu Zlătescu, directorul IRDO, a prezentat istoricul și semnificația acestei zile, reamintind de Rezoluția 47/3 a Adunării Generale a ONU prin care, în anul 1992, pentru prima dată, 3 decembrie a fost proclamată Ziua Internațională a Persoanelor cu Dizabilități.

Aducând în discuție evoluția

comportamentului persoanelor cu dizabilități de la unul bazat pe acceptare pasivă la afirmarea în mod activ a puterii și încrederii în propriile lor abilități de a duce o viață independentă, directorul IRDO a mai precizat „în această zi în care ne amintim de situația persoanelor cu dizabilități din întreaga lume, este important, în primul rând, să rezistăm tentației de a gândi în termeni de „noi” și „ei”; trebuie să ne reamintim că dizabilitatea este parte a condiției umane: fiecare dintre noi, suntem sau vom putea fi într-o stare de dizabilitate, la un grad sau altul, în cursul vieții noastre. De asemenea, Ziua Internațională a Persoanelor cu Dizabilități servește, pentru a reaminti statelor membre care au ratificat Convenția Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități de angajamentul lor de a schimba politicile și practicile pentru a garanta că toate persoanele cu

dizabilități participă și sunt incluse în societate în condiții de egalitate cu ceilalți.

Pentru a marca aceasta zi, în anul 2014 a fost propusă tema „Dezvoltarea Durabilă: Promisiunea Tehnologiei”, marcând astfel încheierea, în anul 2015 a perioadei dedicate „Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului” și lansarea noului cadru pentru Obiectivele de Dezvoltare Durabilă”. Obiectivele temei actuale urmăresc valorificarea puterii tehnologiei de a promova incluziunea și accesibilitatea pentru a realiza participarea efectivă, deplină și în condiții de egalitate a persoanelor cu dizabilități în societate și pentru a modela viitorul dezvoltării durabile pentru toți.

De-a lungul istoriei umane, evoluția tehnologiei a afectat întotdeauna modul în care oamenii trăiesc. Astăzi, tehnologia stă la baza construcției fiecărui domeniu al vieții noastre cotidiene - de la locul de muncă la activități de recreere, de la finanțe la călătorii.

În plus, apariția tehnologiilor informaționale și comunicaționale a crescut semnificativ interacțiunile dintre oameni și accesul la informații.

Cu toate acestea, accesul la astfel de tehnologii inovatoare poate fi o barieră care exclude multe persoane din societate.

Persoanele cu dizabilități pot beneficia enorm de astfel de progrese, dar prea multe nu au acces la aceste instrumente esențiale, în special în țările în curs de dezvoltare, fie pentru că soluțiile TIC nu sunt concepute într-un mod incluziv, fie pentru că dispozitivele de asistență de care unii au nevoie nu sunt disponibile sau accesibile pentru ei.

Pentru un miliard de oameni care trăiesc cu o dizabilitate, tehnologia și inovațiile din tehnologie pot fi o provocare pentru acces.

Cu toate acestea, adaptări simple la sisteme tehnologice și instrumente de comunicare accesibile pot oferi o abundență de posibilități pentru persoanele cu dizabilități.

Prin tehnologii adaptive, asistive și incluzive, persoanele cu dizabilități pot oferi din plin potențialul lor atât în comunitățile lor cât și la locul de muncă. Angajatorii pot valorifica tehnologia pentru a crea un mediu favorabil pentru persoanele cu dizabilități de a găsi locuri de muncă productive și de a folosi complet abilitățile și capacitățile lor.

Tehnologia poate ajuta, de asemenea,

persoanele cu dizabilități victime ale dezastrelor naturale prin asigurarea faptului că acestea ajung la informațiile critice. La fel de important, tehnologia ne poate ajuta să includem nevoile speciale ale persoanelor cu dizabilități în pregătirea și răspunsul în caz de dezastre.

O lume durabilă și incluzivă este una care este accesibilă tuturor persoanelor din societate. Prin urmare, Accesibilitatea ar trebui considerată un bun public global, care servește interesul nostru, al tuturor.

Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, instrumentul cheie în eforturile globale spre integrarea perspectivei dizabilității în dezvoltare, acționează pentru promovarea participării depline a persoanelor cu dizabilități în societate, contribuind la dezvoltarea incluzivă pentru a realiza progrese în accesibilitate și tehnologie tuturor persoanelor cu dizabilități.

Dezbaterea a continuat cu prezentarea de către domnul Florin Saghi, vicepreședinte ANUROM a mesajului Secretarului General ONU, Ban Ki-moon, care, amintind de preocuparea comunității internaționale pentru a elabora o ambițioasă și inspirată agendă de dezvoltare post-2015, ce îi include pe toți, îndeamnă la valorificarea puterii tehnologiei pentru dezvoltarea tuturor și la asigurarea că politicile, programele, ghidurile și tehnologiile secolului 21 sunt accesibile persoanelor cu dizabilități și sensibile la perspectivele și experiențele lor, pentru un viitor mai bun, echitabil și durabil pentru toți.

De asemenea, a fost prezentat și mesajul subsecretarului general pentru afaceri economice și sociale dl WU HONGBO care salută tema aleasă în acest an considerând-o oportună, știut fiind că se apropie încheierea perioadei Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului în 2015 și lansarea unei agende de dezvoltare post-2015, prilej cu care îndeamnă la a asigura că beneficiile tehnologiei sunt disponibile și accesibile tuturor astfel încât să se realizeze drepturile omului și dezvoltarea pentru persoanele cu dizabilități prin eliminarea barierelor din calea accesului egal și participarea deplină în societate și dezvoltare.

Doamna Monica Stanciu, membru în comitetul director al Federației Organizațiilor Neguvernamentale pentru Copii (FONPC) a prezentat documentul de poziție al FONPC referitor la rolul tehnologiei în incluziunea

școlară și socială a copiilor și tinerilor cu dizabilități.

A fost evidențiat astfel rolul esențial pe care-l reprezintă mijloacele tehnice compensatorii în facilitarea incluziunii sociale, accesul la tehnologia asistivă la vârste cât mai mici reprezintă o garanție pentru o mai bună integrare în comunitate și societate, ajutând copiii să depășească barierele întâmpinate în viața de zi cu zi.

Dezbateri interesante au ridicat problemele pe care le întâmpină copiii și tinerii cu dizabilități în procurarea și utilizarea mijloacelor tehnice compensatorii și a tehnologiei asistive și de acces: lipsa informațiilor accesibile despre oferta de dispozitive compensatorii și despre modalitatea de procurare; lipsa resurselor financiare, birocrație excesivă, lipsa instruirii pentru folosirea mijlocului compensatoriu, de exemplu, a fotoliului rulant, înlocuirea echipamentelor sau a dispozitivelor conform ritmului de creștere și nu o dată la cinci ani.

Aspecte deosebit de interesante au evidențiat discuțiile pe tema măsurilor ce trebuie întreprinse pentru asigurarea suficientă, diversificată și de calitate a mijloacelor tehnice compensatorii necesare: cercetări documentate despre nevoile copiilor și tinerilor cu dizabilități; colectarea de date și informații corecte despre procurarea și modalitățile de utilizare a mijloacelor tehnice compensatorii și a

echipamentelor asistive; introducerea în uzul curent a ultimelor inovații în materie de dispozitive inteligente; fonduri suplimentate pentru finanțarea producătorilor interni de mijloace compensatorii pentru creșterea capacității de producție proprie; suplimentarea fondurilor pentru acordarea gratuită sau compensată a mijloacelor tehnice compensatorii; eliminarea birocrației; dezvoltarea unei structuri de cercetare în domeniu.

De asemenea, a fost adusă în discuție necesitatea stabilirii modalităților prin care persoanele cu dizabilități pot depune plângeri cu privire la respectarea drepturilor omului și a prevederilor legale existente.

În încheiere, dna prof. univ.dr. Irina Moroianu Zlătescu a readus în discuție Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități precizând că dimensiunile acesteia și gama de probleme pe care o prezintă fac monitorizarea și punerea în aplicare a acesteia mai provocatoare decât cele mai multe documente și pentru că presupun, pe lângă resurse financiare și angajament, creativitate și colaborare, precizând că IRDO este din 2012 mecanism independent de promovare, protejare și monitorizare a implementării Convenției ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, potrivit art. 33.2 din Convenție.

Anna-Maria Neagoe

ZIUA INTERNAȚIONALĂ A DREPTURILOR OMULUI

În acest an, Ziua internațională a drepturilor omului, la împlinirea a 66 de ani de la adoptarea Declarației Universale a Drepturilor Omului, a avut drept temă „**Drepturile omului-365 de zile**”, pentru a sublinia faptul că în fiecare zi a anului drepturile omului trebuie să fie respectate, iar îndeplinirea acestui deziderat se face prin contribuția tuturor organizațiilor și organismelor cu atribuții în domeniu inclusiv a societății civile.

În Declarație se regăsesc principiile de bază ale drepturilor omului: universalitatea, indivizibilitatea și interdependența. Prin raportare la Declarația Universală a Drepturilor

Omului, conștientizăm faptul că promovarea și protecția drepturilor și libertăților fundamentale reprezintă un proces în evoluție, ce trebuie să țină pasul cu mersul societății, cu noile provocări ale istoriei, științei și tehnologiei.

Considerată de mulți ca un Cod universal al demnității umane, întrucât demnitatea este un atribut inerent persoanei umane, în pofida timpului scurs de la adoptarea sa, Declarația continuă să rămână principalul reper în evaluarea progreselor pe calea drepturilor omului, dar și a neîmplinirilor și noilor provocări.

Împlinirea la 10 Decembrie 2014 a 66 de ani

de la adoptarea Declarației reprezintă o ocazie specială pentru asemenea evaluări, dar și o largă mobilizare nu doar a persoanelor cu activități specifice în domeniu, ci a societății în ansamblul său, pentru ca drepturile omului să devină o realitate pentru toți.

În acest context, Institutul Român pentru Drepturile Omului a organizat și a participat la o serie de manifestări la nivel înalt, dedicate Zilei drepturilor omului. Astfel, pe data de 10 decembrie, Comisia pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale a Camerei Deputaților, Institutul Român pentru Drepturile Omului în colaborare cu Subcomisia parlamentară pentru monitorizarea executării hotărârilor CEDO pronunțate împotriva României și Asociația pentru Națiunile Unite din România au organizat conferința cu tema „**Drepturile omului - 365 de zile**”, consacrată Zilei Internaționale a Drepturilor Omului, eveniment desfășurat în Sala „Mihai Viteazul” a Camerei Deputaților, Parlamentul României.

În deschidere, a fost prezentat mesajul Președintelui Camerei Deputaților Dl. Valeriu Zgonea, cuvântul de deschidere al deputatului Nicolae Păun, Președintele Comisiei pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale, cel al deputatului Bogdan Liviu Ciucă, președintele Comisiei juridice, de disciplină și imunități și al doamnei deputat Tamara Dorina Ciofu, vicepreședintă a Comisiei pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale. Evenimentul a fost moderat de doamna prof. univ. dr. Irina Zlătescu Moroianu, directorul Institutului Român pentru Drepturile Omului. În continuare, Domnul Florin Saghi, ministru consilier, Ministerul Afacerilor Externe și vice-președinte ANUROM a prezentat mesajul din acest an al Secretarului General ONU Ban Ki-moon cu prilejul Zilei Internaționale a Drepturilor Omului și mesajul Înaltului Comisar pentru Drepturile Omului, Zeid Ra'ad All Hussein evidențiind faptul că „drepturile omului sunt esențiale și indivizibile - 365 de zile pe an. În fiecare zi este Ziua Drepturilor Omului: o zi care muncim pentru a ne asigura că toți oamenii pot fi egali, demni și liberi”.

Lucrările conferinței s-au desfășurat în sesiuni plenare cu diferite tematici privind drepturile omului la nivel regional, drepturile omului un sistem în evoluție cu referire la

drepturile civile și politice, economice, sociale și culturale dar și la dreptul la un mediu sănătos, la dezvoltare durabilă și la pace, precum și noile drepturi ale omului.

La principiile enunțate în cuprinsul Declarației Universale a Drepturilor Omului, la unicitatea acestora privind recunoașterea, aplicarea și promovarea respectării drepturilor și libertăților conținute de acest document s-au referit și prof.univ.dr. Cristian Dumitrescu, vicepreședintele Senatului României, deputatul Daniel Florea, președinte Subcomisia pentru monitorizarea executării hotărârilor CEDO, .senatoarea Cristiana –Irina Anghel, deputatul Dorel Gheorghe Căprar, Comisia pentru afaceri europene, Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului și prof.univ.dr. Gheorghe Iancu.

Domnul deputat Remus Cernea a evidențiat importanța cunoașterii și respectării drepturilor omului. Domnia sa s-a referit și la importanța și necesitatea adoptării unei legi privind înființarea unui partid politic cu trei membri considerând că acest lucru va permite o lărgire a libertății de asociere și participare la viața publică a cât mai multor cetățeni și la faptul că actualele condiții de înregistrare a unui partid în România sunt cele mai restrictive proceduri din Uniunea Europeană ceea ce afectează grav drepturile politice și electorale ale cetățenilor.

Au mai luat cuvântul conf.univ.dr. Marcela Stoica, consilier parlamentar, dr. Cătălin Ciora, consilier Consiliul Legislativ, Ana Maria Neagoe, Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, dr. Mădălina Antonescu, Institutul Diplomatic Român, conf.univ.dr. Mădălina Cocoșatu, SNSPA, prof. univ. dr. Aurel Mircea Niță, SNSPA, Mircea Ciocan, SANITAS, Sonia Stoica, Paula Nicolescu, director în cadrul ANFP, Ghigiu Matei, ONPHR, Sima Paulian, Asociația Națională a Surzilor, Filip Gheorghii, Asociația Totul pentru Tine, Marius Mocanu, Popescu Azota, Asociația Catharsis Brașov, dr. Adrian Bulgaru. În lucrările prezentate, precum și în dezbaterile care au urmat au fost analizate diferite aspecte ale drepturilor fundamentale ale omului, conturându-se ideea că, din punct de vedere legislativ, este nevoie de norme care să reglementeze, să garanteze, să recunoască și să permită realizarea acestor drepturi.

Doamna prof.univ.dr. Irina Moroianu Zlătescu a amintit și faptul că ziua de 10

decembrie a acestui an, marchează simbolic și finalul Campaniei „Să ne unim pentru a pune capăt violenței împotriva femeilor” inițiată de Secretarul general ONU. Campanie de conștientizare privind combaterea violenței împotriva femeilor, desfășurată în perioada 25 noiembrie – 10 decembrie 2014.

Tot pentru a marca acest eveniment, miercuri, 10 decembrie a avut loc la Ploiești la Biblioteca Județeană „Nicolae Iorga” un simpozion organizat de Asociația Română de Drept Umanitar – Filiala Prahova, dedicat Zilei internaționale a drepturilor omului, la care au participat reprezentanți ai unor structuri guvernamentale și neguvernamentale, județene și locale, din administrația publică, structurile de apărare și ordine publică, justiție, cultură și educație, comunicare, media ș.a.

În cadrul acestui eveniment a avut loc și o lansare de carte **„Drepturile omului – o problemă mereu actuală”**, precum și o expoziție de carte cu tema „Să cunoaștem și să aplicăm prevederile dreptului internațional al drepturilor omului” urmată de o vizită la „Muzeul Omului” din cadrul Muzeului Județean de Științele Naturii, Prahova.

De asemenea, în cadrul manifestărilor dedicate Zilei de 10 decembrie se înscrie și cea de-a V-a ediție a simpozionului organizat cu acest prilej și intitulat **„Drepturile și libertățile fundamentale ale omului”** organizat de Fundația „Adolescența” în parteneriat cu Institutul Român pentru Drepturile Omului, Inspectoratul Școlar al județului Prahova și Casa Corpului Didactic Prahova la care au participat cadre didactice, elevi, studenți, reprezentanți ai unor structuri guvernamentale și neguvernamentale, județene și locale, reprezentanți din cultură și educație, comunicare media.

Tot în spiritul evenimentelor dedicate Zilei internaționale a drepturilor omului, Asociația pentru Dialog Intercultural din Curtea de Argeș cu sprijinul Institutului Român pentru Drepturile Omului a organizat în Curtea de Argeș și București o nouă ediție a evenimentului **„Scrisoare către trecători”**, campanie de

conștientizare și informare a populației privind drepturile omului. - În pregătirea acestei campanii și-au dat concursul Colegiul Național „Vlaicu Vodă” Curtea de Argeș, și colegii naționale și licee din București: Colegiul Național „Mihai Viteazul”, Colegiul Național „Ion Luca Caragiale”, Colegiul Național „Octav Onicescu”, Liceul Teoretic „Lucian Blaga”, Liceul Teoretic „Alexandru Ioan Cuza”, Liceul bulgar „Hristo Botev”, Școala Superioară „Nicolae Kretzulesu”, Școala Generală „George Călinescu”. Elevi din aceste unități de învățământ, îndrumați de profesori, au pregătit scrisori emoționante în care pledau pentru respectarea drepturilor omului, victorie a rațiunii și demnității umane, fundament în realizarea libertății, justiției sociale și non-discriminării. Scrisorile au fost înmânate trecătorilor, elevii desfășurând astfel, non-formal, în stradă, o autentică lecție de educație pentru drepturile omului.

În perioada 10-11 decembrie 2014, în cadrul manifestărilor consacrate Zilei de 10 decembrie s-a desfășurat la Cheia dezbateră cu tema **„Drepturile omului-365 de zile”**, organizată de Institutul Român pentru Drepturile Omului în colaborare cu Asociația pentru Națiunile Unite din România (ANUROM) și Asociația Clubul de la Cheia „Victor Dan Zlătescu”. În cadrul dezbaterilor s-a evidențiat că România ca membru în Consiliul ONU al Drepturilor Omului și alte organisme internaționale și regionale, s-au alăturat eforturilor comunității internaționale în vederea respectării drepturilor omului în întreaga lume. De asemenea, s-a subliniat faptul că Ziua de 10 decembrie reprezintă un moment în care trebuie să conștientizăm faptul că drepturile și libertățile fundamentale ale omului nu pot fi ignorate sau încălcate. A avut loc și o expoziție de carte unde au fost prezentate ultimele publicații apărute sub egida IRDO. La manifestare au participat experți, cadre universitare, cercetători, studenți, reprezentanți ai unor organizații guvernamentale și neguvernamentale cu preocupări în domeniu.

Olivia Florescu

CULTURA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI DREPTUL LA FERICIRE

În perioada 11-13 decembrie 2014, s-a desfășurat a II-a ediție a Conferinței internaționale cu tema „Cultura Europeană a Drepturilor Omului. Dreptul la fericire”, organizată de Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” București, în colaborare cu Institutul Internațional pentru Drepturile Omului, Academia Română și Institutul Român pentru Drepturile Omului.

Lucrările conferinței s-au desfășurat atât în sesiune plenară, cât și în cadrul a trei secțiuni paralele dedicate: reperelor conceptuale ale dreptului la fericire - abordare interdisciplinară, rolului și funcțiilor dreptului în formarea unor modele de comportament social și dezvoltare economică și bunăstare socială - relația dintre calitatea vieții și fericire. Obiectivele generale ale evenimentului au avut în vedere fundamentarea teoretică și filozofică a dreptului la fericire, ca un drept de natura constituțională; cultura fericirii într-o lume inegală; egalitatea de șanse; toleranța și solidaritate socială, precum și fericirea socială ca efect al solidarității umane; stimularea interesului pentru implicarea în respectarea drepturilor omului și a libertăților sale fundamentale, într-o societate dedicată respectării demnității și personalității fiecărui individ. De asemenea, s-a urmărit atingerea unor aspecte privind dezvoltarea capacității de înțelegere a raporturilor între stat și cetățean - o cale pentru fundamentarea teoriei, potrivit

căreia omul se află în centrul atenției statului și raportul între drepturi și libertăți publice și îndatoririle fundamentale ale cetățenilor. Totodată, promovarea documentelor internaționale și regionale în materia drepturilor omului și promovarea dreptului la educație au fost urmărite.

Dintre lucrările susținute în cadrul conferinței putem aminti de: Rolul educației în domeniul drepturilor omului în transformarea dreptului la fericire dintr-un ideal în realitate”, prof. univ. dr. Irina Moroianu Zlătescu, „Migrația și căutarea fericirii. Drepturile fundamentale din perspectivă legislativă și aspecte privind migrația în UE”, dr. Marcela Monica Stoica, doctorand Dorel Gheorghe Căprar, doctorand Mircea Lupu; „Viața independentă pentru persoanele cu dizabilități”, doctorand Anna Maria Neagoe; „Accesul universal la servicii publice de calitate – mod de a reduce inegalitățile”, doctorand Sonia Andreea Stoica; „Educația pentru drepturile omului și ale copilului. Copiii au drepturi, toți au dreptul la fericire”, dr. Adrian Bulgaru; „Fericirea ca și concept juridic și conținutul material al dreptului la fericire în sec. XXI: spre o extindere și îmbunătățire a conceptului”, dr. Mădălina Virginia Antonescu; „Capacitatea juridică a persoanelor cu dizabilități”, cercetător șt. Marius Mocanu etc.

Gheorghe Pârvan

INAUGURAREA CICLULUI DE MANIFESTĂRI CONSACRATE ÎMPLINIRII A 60 DE ANI DE LA ADERAREA ROMÂNIEI LA ONU

Vineri 14 decembrie, Institutul Român pentru Drepturile Omului a inaugurat ciclul de manifestări consacrate împlinirii, la 14 decembrie 2015, a 60 de ani de la aderarea României la Organizația Națiunilor Unite. Evenimentul a fost organizat în parteneriat cu Asociația pentru Națiunile Unite din România (ANUROM) și cu participarea unor reprezentanți ai Ministerului Afacerilor Externe (MAE)

În cadrul lucrărilor moderate de prof. univ. dr. Irina Moroianu Zlătescu, participanții la dezbateri, reprezentanți ai unor instituții guvernamentale și neguvernamentale, au evidențiat contextul internațional existent în momentul aderării României la forumul mondial, contribuția țării noastre la elaborarea instrumentelor ONU de promovare și protecție a drepturilor omului și în cadrul organismelor și mecanismelor ONU.

Totodată, s-a subliniat rolul pe care îl are organizația în apărarea drepturilor omului. Aceasta acționează ca forum de apel și ca organ de anchetă în baza instrumentelor și mecanismelor internaționale existente, dar și ca diplomat discret. Secretarul general, Înaltul Comisar pentru Drepturile Omului, Consiliul ONU pentru Drepturile Omului, contribuie, prin rapoartele, recomandările și rezoluțiile pe care le adoptă, la diminuarea violărilor drepturilor omului. Nu în ultimul rând s-a subliniat rolul tot mai mare acordat instituțiilor naționale pentru drepturile omului în sistemul ONU, mai ales o dată cu cel de al doilea ciclu al Mecanismul internațional de evaluare periodică universală (UPR).

Și-au adus contribuția la realizarea acestui eveniment Florin Șaghi, Ministru consilier MAE, dr. Catrinel Brumar, Agentul Guvernamental pentru Curtea Europeană a Drepturilor Omului, MAE, dr. Adrian Bulgaru,

cercetător științific, Marius Mocanu, cercetător științific, Olivia Florescu, cercetător științific, dna. Mihaela Scarlat, cercetător științific, dna. Anna Neagoe, doctorand, Facultatea Administrație Publică, SNSPA, Mariana Dușe (Dumitru), Universitatea Ecologică din București, Vlad Oanea, doctorand, Facultatea de Administrație Publică, SNSPA, Ioan Zonga, Inspectoratul Poliției Cluj, Grațian Urechiatu-Burian, doctorand, Facultatea de Administrație Publică, SNSPA, Tudorașcu Petruț Marian, Universitatea Ecologică București, Mircea Ciocan, vicepreședinte SANITAS, Paula Ghițescu, ANFP, Alvera Alexandra Cojocărescu, Secretariatul General al Guvernului, Sonia Stoica, doctorand, Facultatea de Administrație Publică, SNSPA, Daniela Albu, cercetător științific, Carmen Năstase cercetător științific.

dr. Adrian Bulgaru

CARTA DREPTURILOR FUNDAMENTALE A UNIUNII EUROPENE: EVALUARE ȘI RĂSPUNS LA NECESITĂȚILE DE FORMARE ALE PRACTICIENILOR ÎN DREPT ȘI ALE FUNCȚIONARILOR PUBLICI. ROLUL ORGANISMELOR NAȚIONALE PENTRU DREPTURILE OMULUI ÎN DOMENIUL DREPTURILOR FUNDAMENTALE¹

Morten Kjaerum

Director al Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene

Doamnelor și domnilor,

Vă mulțumesc pentru această ocazie de a vă vorbi astăzi, aici, despre formare și despre Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene. Este o inițiativă foarte bună a Comisiei să includă acest subiect pe agenda europeană.

Înainte de a face recomandările pentru ca o astfel de formare să poată avea loc, aș dori mai întâi să vă prezint pe scurt motivele pentru care formarea în domeniul drepturilor omului este atât de importantă. Carta Drepturilor

Fundamentale reprezintă o adevărată busolă pentru toate politicile UE. Dar, pentru a o utiliza în scopul transpunerii acestor drepturi în realitate, este necesară conștientizarea și dobândirea de noi cunoștințe, atât pentru titularii acestor drepturi, precum și pentru administrațiile publice, cei care trebuie să pună în aplicare aceste drepturi.

Din nefericire trebuie să pornim adesea de la un nivel destul de scăzut. De exemplu, două treimi din populația interviuată într-un sondaj Eurobarometru, nu au auzit niciodată despre Cartă, iar 60% dintre imigranți sau dintre persoanele aparținând minorităților etnice care au răspuns unui sondaj al Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA), fie nu au auzit, fie nu erau prea siguri că

¹ Din discursul dl. Morten Kjaerum, Director al Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene prezentat în cadrul Conferinței anuale privind Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, organizată de Comisia Europeană, Bruxelles, 17-18 decembrie 2014.

ar cunoaște legislația antidiscriminare. Tocmai de aceea există o puternică motivație pentru a îmbunătăți conștientizarea în acest domeniu.

În ceea ce îi privește pe cei care au îndatorirea ca drepturile să fie aplicate, se poate spune că și aceștia au nevoie de formare. Cea mai importantă din această categorie este poliția. Pentru a vă oferi doar un exemplu, unul dintre sondajele noastre a descoperit că 65% dintre respondenți care erau imigranți sau persoane aparținând minorităților etnice nu au raportat poliției diverse incidente rasiste sau o serie de delikte motivate de ură. Același tablou îl oferă și sondajul nostru în rândul lesbienelor, homosexualilor, bisexualilor și transsexualilor (LGBT).

Tocmai de aceea FRA a elaborat pentru poliție, un manual de formare în domeniul drepturilor fundamentale. Acesta își propune să contribuie la promovarea unei relații de încredere între poliție și societate, prin integrarea aspectelor privind drepturile omului în activitatea de formare a poliției. Manualul oferă instrumente practice pentru ca toate grupurile vulnerabile să fie tratate în mod egal și corect de către poliție.

Așadar, este clar de ce trebuie să acționăm pentru a transforma drepturile existente pe hârtie, în drepturi concrete, ale vieții reale. Întrebarea este: cum?

Exact aici intră în scenă organismele pentru drepturile omului. Toate statele membre ale UE au unul sau mai multe organisme responsabile cu promovarea drepturilor fundamentale și adesea dețin mandatul de a analiza și a asculta plângerile și suferințele cetățenilor. Este posibil ca mandatele acestor organisme să se limiteze la anumite aspecte ale drepturilor fundamentale, sau să includă și desfășurarea unei game de activități diferite. Dar toate acestea au în comun rolul lor consultativ, precum și obiectivul de a include cursuri de formare și de consolidare a capacităților.

Cu toate acestea, cercetările FRA arată că doar jumătate din organismele naționale pentru drepturile omului din UE oferă cursuri de formare privind Carta și legislația europeană, iar mai puțin de jumătate dintre aceste instituții s-au ocupat până în prezent cu conștientizarea opiniei publice privind drepturile fundamentale în UE. De asemenea, scopul cursurilor de formare a variat de la formarea exclusivă a

personalului până la tipuri de formare care s-au adresat unor mii de participanți. De exemplu, Institutul Român pentru Drepturile Omului organizează anual un curs de vară de o săptămână care are în componență un modul cu privire la Cartă, iar la acest curs participă practicieni, cercetători, precum și o varietate de reprezentanți ai mediului academic².

Organismele naționale de drepturile omului sunt specializate în drepturi fundamentale. Tocmai de aceea expertiza lor ar trebui folosită în mod sistematic în activități de formare și de educare care să se adreseze funcționarilor publici și publicului larg. Astfel de activități nu trebuie să se rezume doar la conștientizarea cu privire la Cartă, ci și la conștientizarea unei mai bune înțelegeri a întregii arhitecturi a drepturilor fundamentale și a mecanismelor de redresare existente, la care poate apela orice persoană, acestea incluzând UE, Consiliul Europei sau la nivel internațional.

În acest context, pentru a ajuta autoritățile să promoveze și să protejeze drepturile fundamentale, FRA a publicat recent împreună cu Comitetul Regiunilor, un ghid intitulat „Să facem drepturile să devină reale: ghid pentru autoritățile locale și regionale”.

Publicația face referire la lecțiile învățate pe parcursul activității de zi cu zi și oferă exemple practice selectate din instrumentarul FRA publicat sub titlul „Aderarea la drepturile fundamentale”.

Acest instrumentar a fost elaborat cu scopul de a reduce prăpastia dintre teorie și practică în implementarea drepturilor fundamentale prin cooperarea eficientă dintre funcționarii publici aparținând tuturor nivelurilor guvernamentale, de la cel local la cel internațional, obiectivul principal fiind integrarea drepturilor fundamentale în munca de zi cu zi în domeniul elaborării de politici, a oferirii unor servicii, precum și în domeniul practicilor administrative. Ce înseamnă acest lucru? Pe scurt, a ne asigura că nu numai interesul instituțional este luat în considerare, ci și fiecare persoană în parte.

Această abordare comună este deosebit de importantă, deoarece Uniunea Europeană este un sistem de guvernare pe mai multe niveluri. Tocmai de aceea, ca urmare a adoptării Cartei,

² Universitatea Internațională a Drepturilor Omului – Cheia.

este atât de important angajamentul membrilor Comitetului Regiunilor „de a asigura o maximă protecție a drepturilor fundamentale la toate nivelurile de guvernare”.

Un rol deosebit de important revine municipalităților și regiunilor. Ele se află cel mai mult în prima linie a livrării de servicii pentru cetățeni, ocupându-se cu problemele și preocupările oamenilor - începând de la școlarizarea la o vârstă fragedă și terminând cu îngrijirea de care au nevoie bătrânii. De exemplu, în rapoartele și sondajele noastre, documentăm aspecte ale discriminării romilor în sistemul educațional.

Formarea trebuie să aibă loc acolo unde necesitățile specifice sunt cel mai bine cunoscute și au legătură cu profesiile care au nevoie de aceasta. Să luăm de exemplu cazul personalului paznicilor din sănătate. Una din cinci persoane din categoria LGBT se plânge de manifestarea unei curiozități deplasate, sau de tratamentul neadecvat din partea acestei categorii de personal medical.

Dar paznicii de frontieră? Ascultați doar această mărturie a unei femei din Bangladesh, solicitantă de azil, care a fost intervievată de noi pe un aeroport european:

„Mă aflu la centrul de depunere a cererii de azil de 10 zile și acolo nu s-a întâmplat nimic. Dar apoi am fost adusă aici. A trebuit să mă dezbrac complet. Nu aveam nimic asupra mea. Pe urmă mi s-a spus în repetate rânduri să mă așez și să mă ridic în picioare, [...] Și eu sunt om. De ce mi-au făcut așa ceva? Este o foarte mare umilință. Simt că încă îmi vâjâie capul.”

Educația și formarea în domeniul Cartei trebuie să adopte o abordare integrată, cu referire la drepturile omului în termeni mai generali și să explice cum se relaționează acestea la alte instrumente de bază ale drepturilor omului la nivel național, european și internațional. Cursurile de formare cu privire la Cartă nu trebuie să reprezinte un scop în sine și nu trebuie să contribuie la o noțiune eurocentristă a drepturilor fundamentale. O astfel de formare nu trebuie să se limiteze doar la întrebarea importantă, dar tehnică dacă se aplică Carta ca un text juridic. O formare de substanță privind Carta ar trebui să explice ce se poate întâmpla în cazuri concrete, când principiile acesteia nu se aplică, dar limitările

generale ale legislației UE și ale Cartei în special, nu trebuie folosite drept scuză de a nu acționa pentru conștientizarea și luarea în considerare a drepturilor fundamentale dincolo de scopul legislației europene.

Mai mult decât atât, experiența noastră din cooperarea cu părțile implicate la nivel național confirmă ceea ce este evident. Formarea în limba țării respective are un impact mult mai mare. De asemenea, ar fi mult mai practic să ne axăm mai degrabă pe implementare decât pe teorie. În mod ideal formarea ar trebui să implice persoane care doresc să aducă exemple din lumea reală. Astfel, cursurile de formare având ca temă azilul ar trebui să fie predate de organizații care lucrează în domeniul azilului, cele privind persoanele cu dizabilități să implice organizații pentru persoanele cu dizabilități, și așa mai departe.

De asemenea, nu trebuie să uităm de importanța formării formatorilor. Aplicarea și implementarea Cartei și a drepturilor fundamentale într-un sens mai larg sunt extrem de complexe și se schimbă de-a lungul timpului. Este foarte important ca formatorii să fie la curent cu cele mai noi evoluții și să împărtășească din experiența și practica lor în beneficiul tuturor.

Trebuie să luăm în considerare și alternativa de a gândi în afara tiparelor. Formarea nu trebuie să însemne întotdeauna predarea într-o sală de clasă și nici neapărat cursuri on-line. O alternativă viabilă ar putea fi și instruirea prin intermediul centrelor sau rețelelor de expertiză de specialitate pentru a dota practicienii cu abilitatea de a gestiona drepturile omului în contextul provocărilor de zi cu zi. Totodată, pregătirea în domeniul drepturilor omului, fără a fi neapărat de sine stătătoare, ar putea fi inclusă și în alte cursuri de formare. O astfel de abordare ar putea crea ocazia pentru a ajunge la un public interesat mai larg, la persoane care nu s-au obișnuit în munca lor să privească din unghiul drepturilor fundamentale și care acum ar putea deveni mult mai conștiente de importanța acestora. În aceste sens colaborarea Agenției pentru Drepturi Fundamentale cu Frontex³ cu privire la inserarea drepturilor fundamentale în formarea polițiștilor de

³ Agenția Europeană pentru Gestionarea Cooperării Operative la Frontierele Externe ale statelor membre ale Uniunii Europene.

frontieră este un astfel de exemplu.

Munca de teren a FRA la granițele maritime, terestre și aeriene, contribuie în cadrul cursurilor de formare cu cunoștințe detaliate cu privire la problemele reale de respectare a drepturilor fundamentale cu care s-ar putea confrunța, ceea ce conferă o valoare și o relevanță în plus acestui tip de formare.

Dar munca depusă de FRA pentru o mai mare conștientizare cu privire la Carta Drepturilor Fundamentale nu se limitează doar la atât.

- Profesioniștii din domeniul juridic pot beneficia de manuale având ca temă legile azilului, protejarea datelor, nediscriminarea, iar în curând și drepturile copilului, toate acestea având legătură directă cu Carta și cu drepturile Cartei.

- Toți cei care caută un sprijin în rezolvarea unor probleme din sfera drepturilor fundamentale, vor putea curând consulta instrumentul nostru pilot de informare on-line, Clarity⁴. Luând drepturile Cartei ca pe un punct de plecare, putem identifica care sunt acele organisme naționale sau non-juridice pe care le putem ajuta. Proiectul pilot Clarity se va integra curând în portalul EU's e-Justice.

- De asemenea, poate fi accesată Chartpedia, instrumentul nostru on-line și

aplicația noastră mobilă EU CharterApp, pentru a afla mai multe detalii despre Cartă și despre cum aceasta este strâns legată de legislația națională și europeană, precum și de jurisprudența UE.

- În general, rapoartele noastre, cu nivelul lor ridicat de documentare și cu atenția acordată detaliilor, stimulează formarea.

În concluzie, dacă dorim să sporim conștientizarea cu privire la Cartă și la drepturile conferite de aceasta, este vital să apelăm la expertiza și cunoștințele instituțiilor naționale pentru drepturile omului și la organismele de promovare a egalității. Este absolut necesar ca formarea să se adreseze autorităților publice și unui mare număr de funcționari publici, care interacționează cu publicul zi de zi în școli, în spitale, precum și în administrație. De asemenea este extrem de important să creăm punți la toate nivelurile, european, național, regional și local pentru a promova mai bine drepturile tuturor oamenilor de pe teritoriul UE.

Există un proverb despre învățătură care spune „carte puțină – pericol mare”. Cu toate acestea aș spune că în cazul nostru a nu învăța deloc este un lucru și mai rău.

Vă mulțumesc.

---

⁴ Proiect realizat de FRA în parteneriat cu 12 instituții naționale de drepturile omului din state membre ale Uniunii Europene (Austria, Cipru, Finlanda, Franța, Ungaria, Italia, Polonia, Portugalia, Slovacia, Irlanda, Spania și România). Acesta își propune să creeze un instrument on-line pentru identificarea ușoară a celor mai potrivite organisme non-judiciare cu atribuții în domeniul drepturilor omului pentru o anumită categorie de drepturi fundamentale. Instrumentul online va acoperi diferite domenii privind drepturile omului, inclusiv cel privind discriminarea. Totodată, crearea acestui instrument vizează și oferirea de informații asupra modului în care și unde trebuie depusă o petiție sau de unde pot primi asistență persoanele vătămate.

DIN ACTIVITATEA AGENȚIEI PENTRU DREPTURI FUNDAMENTALE A UNIUNII EUROPENE (FRA)

Îndrumarul Agenției pentru Drepturi Fundamentale, cu titlul „Aderarea la drepturile fundamentale” a fost prezentat pe 1 octombrie a.c., în cadrul unui seminar care a avut loc la Valletta, Malta. La seminar au participat reprezentanți ai FRA, numeroase oficialități guvernamentale, precum și Comisia Națională pentru Promovarea Egalității, reprezentanți ai diverselor ministere și ai Comisiei Naționale pentru Persoanele cu Dizabilități. De asemenea, pe 20 octombrie, FRA a prezentat această publicație și în cadrul unui seminar care a avut loc la Helsinki, în Finlanda.

În perioada 2-3 octombrie, a avut loc la Bruxelles Conferința Internațională la nivel înalt, cu tema „Incluziunea populației roma la fața locului”, organizată de către Comisia Europeană și de Consiliul Europei. Această conferință și-a propus să le ofere primarilor, dar și reprezentanților comunității roma, o platformă de discuție cu privire la progresul înregistrat și lecțiile învățate până în prezent. Prin programul cu acronimul ROMACT, inițiat de Comisia Europeană împreună cu Consiliul Europei, se dorește promovarea incluziunii sociale a comunității roma la nivel local și regional, fiind deja implementat în 40 de municipalități din Bulgaria, România, Ungaria, Slovacia și Italia încă din 2013. La acest eveniment au participat mai mult de 400 de reprezentanți ai autorităților publice locale din 30 de țări, precum și reprezentanți ai instituțiilor naționale și europene.

Experți ai Agenției pentru Drepturi Fundamentale au prezentat pe 3 octombrie a.c., la Bruxelles studiile și cercetările realizate în domeniul drepturilor copilului, în cadrul Grupului de lucru al Consiliului Europei pe probleme de drepturi fundamentale, drepturi cetățenești și dreptul la mișcarea liberă a persoanelor. Experții FRA au contribuit la discuția privind sistemele de protecție integrată a copiilor în procedurile judiciare și a prezentat munca sa recentă în domeniu. S-a vorbit despre consolidarea și identificarea unor sisteme de protecție a copilului în cele 28 de state membre ale Uniunii Europene. De asemenea, reprezentanții FRA au prezentat rezultatele studiilor privind copiii și justiția, studii care s-au

axat pe tratamentul copiilor ca victime sau martori în procese penale sau civile. În cadrul acestui studiu au fost realizate interviuri cu 574 de practicieni (judecători, avocați, asistenți sociali) din 10 state membre. Rezultatele finale vor fi publicate în 2015. În prezent Agenția interviează și o serie de copii din statele membre pentru a aprofunda acest studiu și a include rezultatele noilor interviuri în concluziile finale ale acestui studiu.

Reprezentanți FRA au participat la un seminar cu tema „Îmbunătățirea cooperării Organizației Națiunilor Unite cu organismele regionale pentru drepturile omului”, care a avut loc în perioada 8-9 octombrie la Geneva, sub egida Biroului Înaltului Comisariat pentru Drepturile Omului.

Comisia Europeană împreună cu Rețeaua Europeană a Instituțiilor pentru Drepturile Omului a organizat pe 8 octombrie a.c., la Bruxelles, o conferință cu tema „Drepturile persoanelor vârstnice aflate în îngrijire pe termen lung”, conferință la care reprezentanții FRA au participat în mod activ.

Comitetele parlamentare naționale s-au întâlnit la Roma, pe 13 octombrie pentru o dezbateră privind drepturile fundamentale. Cu această ocazie a luat cuvântul și directorul FRA, Morten Kjørum.

Totodată, FRA a participat la Geneva la întâlnirea comitetului Consiliului ONU pentru Drepturile Omului având ca temă de discuție rasismul și xenofobia, din 14 octombrie 2014.

Observatorul guvernului spaniol pentru violența în familie și de gen a acordat Agenției premiul anual în semn de recunoaștere a activității acesteia în combaterea violenței împotriva femeilor. În cadrul ceremoniei, ce a avut loc la Madrid, Directorul FRA, Morten Kjørum, a vorbit despre semnificația și rolul pe care studiul FRA l-a avut în combaterea violenței împotriva femeilor din întreaga Europă.

În aceeași perioadă Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene a coordonat la Sofia un seminar pe tema drepturilor fundamentale, în cooperare cu Ministerul Afacerilor Externe. Experții FRA au prezentat reprezentanților mai multor ministere realizările,

dar și problemele cu care se confruntă Bulgaria în domeniul drepturilor fundamentale. Au avut loc dezbateri privind viitorul libertății în Uniunea Europeană, securitatea și politicile din domeniul justiției. Ca un mijloc de sprijin pentru autoritățile bulgare în vederea implementării drepturilor fundamentale, au fost prezentate instrumente concrete și practici promițătoare privind implementarea drepturilor fundamentale, conținute în instrumentarul FRA „Aderarea la drepturile fundamentale”.

În perioada 15-16 octombrie, FRA a organizat în cooperare cu orașul Toulouse un seminar interactiv cu tema „O conștientizare sporită privind rolul oficialităților locale în implementarea drepturilor fundamentale”. Astfel, autoritățile locale au putut explora noi modalități de implementare și protejare a drepturilor fundamentale,

Pe 23 octombrie 2014., s-au discutat condițiile unei mai strânse cooperări între FRA și mecanismele financiare ale Asociației Europene a Liberului Schimb (EFTA), în vederea promovării și sprijinirii drepturilor fundamentale. S-au discutat termenii unui acord de cooperare care va fi adoptat ulterior. Cooperarea dintre cele două organizații va contribui la asigurarea unor fonduri pentru arii prioritare de intervenție, fonduri care vor fi alocate statelor membre beneficiare ale unor astfel de programe. Accentul se pune în special pe consolidarea drepturilor fundamentale, combaterea excluderii sociale și a discriminării, precum și pe sprijinirea unor inițiative ale societății civile.

Reprezentanții FRA s-au întâlnit pe 4 noiembrie la Strasbourg cu reprezentanții biroului grefierului Curții Europene a Drepturilor Omului și cu Divizia Consiliului Europei pentru Drepturile Copilului, pentru a discuta textul în lucru al unui manual de drept european privind drepturile copilului.

Sub egida președinției italiene a UE, rețeaua persoanelor guvernamentale de contact pentru drepturile lesbienelor, homosexualilor, bisexualilor și transsexualilor (LGBT) s-a întrunit la Roma pe 10 noiembrie, în cadrul unei conferințe cu tema „Despre orientarea sexuală și discriminarea de gen”. De asemenea, s-au aniversat 10 ani de la înființarea rețelei, iar la conferință au participat reprezentanți ai 11 state membre UE, precum și reprezentanți ai altor

state, reprezentanți ai Biroului Înaltului Comisariat pentru Drepturile Omului, ai Comisiei Europene și ai Consiliului Europei. Dezbaterile s-au axat pe noile provocări ale multiplelor evoluții în legislație atât la nivel european cât și național.

Pe 19 noiembrie 2014, cu ocazia aniversării a 25 de ani de la adoptarea Convenției ONU privind drepturile copilului, Agenția pentru Drepturi Fundamentale a lansat un apel către UE și statele membre de a-și reînnoi angajamentul pentru respectarea și protejarea drepturilor copilului, precum și pentru îndeplinirea lor în practică, conform Convenției. Pe teritoriul Uniunii Europene încă nu sunt pe deplin respectate drepturile copilului, în ciuda eforturilor instituțiilor europene și a statelor membre, violența, sărăcia și discriminarea în privința accesului la o educație de calitate și la alte servicii încă persistă. Cu aceste lipsuri se confruntă în special copiii care fac parte din categorii vulnerabile precum minoritățile marginalizate, migranți sau solicitanți de azil.

„Respectarea drepturilor copilului este o obligație juridică pentru noi toți. Cu toate acestea și în ciuda eforturilor Uniunii Europene și a statelor sale membre, încălcarea drepturilor economice și sociale, discriminarea și inegalitatea continuă să persiste în viața prea multor copii din UE” a declarat directorul FRA, Morten Kjareum. Totodată, Europa trebuie să depună un efort comun pentru crearea unui sistem integrat de protecție a copilului, care să garanteze drepturile copiilor de pe tot teritoriul european. Carta Europeană a Drepturilor Fundamentale, directivele și agenda UE cu privire la drepturile copilului demonstrează angajarea Uniunii și a statelor membre pentru protejarea drepturilor copilului. Cu această ocazie FRA a comunicat și concluziile cercetărilor întreprinse. Acestea reflectă realități tulburătoare cu care copiii din Uniunea Europeană se confruntă la ora actuală.

În cadrul proiectului pilot FRA „Lecții învățate din proiectul pilot al angajării și implicării locale a romilor” (LERI), a avut loc la Bruxelles, în perioada 20-21 noiembrie, un seminar internațional pentru a dezbate experiențele acumulate și lecțiile învățate în timpul fazei pilot a proiectului. Pentru acest proiect au fost alese ca locații Mantua, Italia și Hrabusice, Slovacia. Proiectul a avut ca scop

verificarea diferitelor metode de cercetare privind participarea, precum și evaluarea necesităților comunităților locale și a altor factori implicați. Au participat experți și coordonatori de țară din 11 state membre ale UE.

Agenția pentru Drepturi Fundamentale a prezentat două studii în cadrul Conferinței Europene de Statistică, care a avut loc în perioada 24-25 noiembrie a.c., la Roma. Aceste studii se axează pe problemele cu care se confruntă cei care colectează date, mai ales în privința acelor comunități greu de accesat și fac referire la sondajele FRA care vin în sprijinul politicilor pentru respectarea și protejarea drepturilor fundamentale. Conferința și-a propus să faciliteze dialogul dintre specialiștii europeni și utilizatorii finali ai statisticilor europene. Dezbaterile au avut ca teme, cererile și problemele utilizatorilor, schimbul de bune practici în producerea datelor, modalități inovatoare de vizualizare și comunicare a statisticilor, precum și noi metodologii de colectare și analiză a datelor.

Pe 25 noiembrie, a.c. directorul FRA a întreprins vizite în regiunea Spis, Slovacia, pentru a afla din teren problemele cu care se confruntă populația romă în activitățile de dezvoltare locală. A fost vizitată localitatea Hrabusice, unde FRA implementează un proiect pilot (LERI). Scopul acestei vizite în teren este o documentare la prima mână cu privire la problemele populației roma. Directorul s-a întâlnit cu primarul, cu reprezentanți ai ONG-urilor locale și cu reprezentanți ai comunității. De asemenea, a avut loc o întâlnire cu dl, Pollak, „persoana de contact pentru naționalitatea romă din Slovacia. În acest context s-a discutat Strategia națională de integrare a romilor și felul în care FRA ar putea sprijini implementarea acesteia. Cu ocazia vizitei de lucru s-au putut analiza și concluziile publicației recente a FRA, intitulată „Educația: situația populației roma în 11 state membre UE”. Acest Raport semnaleză faptul că problemele economice reprezintă unul dintre factorii care diminuează participarea populației roma în procesul de educație. Spre exemplu, copiii romi din Strelniky trebuie să meargă în fiecare zi pe jos o oră ca să ajungă la școală și încă o oră la întoarcere, fiindcă nu există un autobuz al școlii, iar părinții nu își pot permite

cumpărarea biletelor de autobuz pentru transportul în comun.

Institutul Ludwig Boltzman a organizat pe 25 noiembrie a.c., un grup de dezbatere asupra Cartei Fundamentale a Drepturilor Omului în contextul proiectului finanțat din fonduri europene „Să facem din Carta Fundamentală a Drepturilor Omului un instrument viabil”. Evenimentul a avut loc la Academia diplomatică din Viena. În deschidere au luat cuvântul vicepreședintele Consiliului de Administrație al FRA și directorul Institutului pentru Drepturile Omului, Ludwig Boltzmann.

Un seminar cu tema „relații media pentru agențiile UE” a avut loc la Bruxelles în perioada 25-26 noiembrie, a.c.. Seminarul a fost organizat printr-un parteneriat al agențiilor UE, printre care și FRA. Evenimentul s-a bucurat de participarea a cel puțin 18 agenții ale Uniunii Europene. A avut loc un schimb de experiență privind strategii de comunicare, precum și tehnici de evaluare și măsurare a impactului comunicărilor media. Evenimentul a contribuit la o mai mare cunoaștere a bunelor practici în domeniul comunicării, precum și la o mai strânsă relație între FRA și Consiliul UE. Participanții au primit informații valoroase despre cum „se vinde” o știre și s-au întâlnit cu redactori și editori de la Euronews, Euractiv și European Voice.

Agenția pentru Drepturi Fundamentale și-a prezentat activitatea precum și concluziile finale ale conferinței cu titlul „Despre discriminarea pe baza orientării sexuale sau a identității de gen”, conferință care a fost organizată împreună cu Secretariatul Consiliului European și președinția italiană UE, pe data de 28 octombrie 2014.

Reprezentanți ai FRA au luat cuvântul la reuniunea Comitetului pentru Forța de Muncă și Probleme Sociale din Parlamentul European, care a avut loc pe 1 decembrie, a.c.. S-au discutat aspecte legate de directiva privind dreptul de egalitate la angajare, Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități și strategii pentru Europa 2020. Acest Comitet parlamentar este responsabil de politicile de angajare în muncă și de toate aspectele politicilor sociale, a condițiilor de muncă și de formare, precum și de libera circulație a muncitorilor și pensionarilor.

Agenția pentru Drepturi Fundamentale a

prezentat pe 2 decembrie, a.c. date recente ale studiului său privind violența împotriva femeilor, în cadrul unei conferințe dedicată combaterii violenței împotriva femeilor, care a avut loc la Budapesta. Au participat factori de decizie, autorități publice, oameni de știință, furnizori de servicii, reprezentanți ai ONG-urilor, ambasadori, presă. Conferința a fost organizată de două ONG-uri din Ungaria (Femei pentru Femei împotriva Violentei și Patent). Ambele organizații au întreprins campanii ample de conștientizare privind fenomenul violenței împotriva femeilor și sprijină de mulți ani victimele unor astfel de abuzuri. Conferința și-a propus să prezinte participanților cele mai recente evoluții în domeniul cercetării, elaborării de politici, militantismului și sprijinului împotriva violenței, adresându-se cu precădere asistenților sociali, reprezentanților poliției și ai sistemului juridic, dar și politicienilor și tuturor celor care lucrează în domeniul combaterii violenței asupra femeilor.

Pe 5 decembrie, a.c. a avut loc la Viena, cea de a 27-a întâlnire a Comitetului Științific al FRA. Membrii comitetului au discutat rapoartele în lucru ale Agenției, iar Comitetul a fost informat cu privire la grupul de lucru privind integrarea romilor și rețeaua FRANET. De asemenea, Comitetul și-a expus punctele de vedere privind programul anual de lucru al FRA pe 2016 și a discutat stadiul Raportului Anual, care se află în pregătire.

Reprezentanți FRA au luat parte la Forumul european pentru guvernarea și gestionarea datelor, care a avut loc la Paris, în date de 8 decembrie 2014, și care în acest an s-a concentrat pe tema „protejarea datelor cu caracter privat, inovație și supraveghere – care ar trebui să fie cadrul etic pentru Europa?”. Conferința a abordat teme de actualitate legate de punerea în aplicare sau folosirea datelor privind viața privată și protecția datelor, în ceea ce privește supravegherea la nivel mondial și s-au prezentat cele mai recente inovații și evoluții tehnologice în domeniu.

Participanți din partea FRA au contribuit la dezbaterile din cadrul conferinței cu titlul „Sunt luate drepturile omului în serios de către UE?”, conferință care a avut loc la Stockholm, în Suedia, pe 8 decembrie a.c. Grupul de dezbateri din care a făcut parte FRA s-a axat atât pe

realizările actuale cât și pe provocările din domeniul respectării și protejării drepturilor omului în Uniunea Europeană.

În data de 8 decembrie 2014, reprezentanți FRA au participat la Bruxelles, la un seminar organizat de Institutul European de Gen, sub titlul „Spre o abordare comună în colectarea datelor administrative privind violența împotriva femeilor în UE: poliția și justiția”. Contribuția FRA a adus în discuție fezabilitatea și definirea indicatorilor UE privind violența împotriva femeilor și a analizat problemele actuale și necesitățile cele mai urgente privind reglementările internaționale în domeniu.

Pe 9 decembrie 2014, FRA și Rețeaua europeană a organismelor de promovare a egalității (Equinet) s-au întâlnit pentru a discuta despre modul în care poate fi consolidată cooperarea între organismele de promovare a egalității, și organizațiile europene și internaționale de combatere a violenței împotriva femeilor. La reuniune s-au discutat datele obținute din studiile și sondajele FRA privind violența împotriva femeilor, precum și modul în care datele pot fi folosite la nivel național. De asemenea discuțiile s-au axat pe standarde și instrumente internaționale și europene privind violența împotriva femeilor, bune practici și expertiză în domeniu. Reuniunea a făcut parte din inițiativa ad-hoc Equinet privind violența împotriva femeilor, care a fost creată pentru organismele de promovare a egalității pentru a oferi oportunități de a câștiga experiență, a discuta despre problemele stringente și pentru identificarea unor posibilități de cooperare între organismele de promovare a egalității și reprezentanții de bază în acest domeniu, la nivel european și internațional.

Cu ocazia Zilei Internaționale a Drepturilor Omului, reprezentanți ai FRA au luat cuvântul pe 10 decembrie, în cadrul unui eveniment organizat la Bruxelles de Consiliul European și președinția belgiană a Consiliului. Evenimentul a avut ca temă protejarea eficientă a drepturilor omului în epoca digitală. Dezbaterile s-au referit la problemele de drepturile omului cu care se confruntă utilizatorii de internet și la posibilități de redresare ale acestora. Unul dintre obiectivele principale a fost și sprijinirea implementării eficiente a Ghidului Consiliului Europei privind drepturile omului pentru

utilizatorii de internet, precum și Memorandumul explicativ al acestuia.

Agencia pentru Drepturi Fundamentale a participat pe 10 și 11 decembrie la două evenimente organizate la Bruxelles de către Grupul European al Experților privind tranziția de la îngrijirea instituțională a persoanelor vârstnice și cu dizabilități, la cea bazată pe intervenția comunității. S-a discutat cum poate promova UE îngrijirea de către familie a persoanelor cu dizabilități pentru ca acestea să poată avea o viață independentă. Pe 11 decembrie a avut loc tot cu acest prilej și o întâlnire de lucru la care au participat reprezentanți ai statelor membre UE, ai Comisiei Europene precum și organizații ale societății civile.

Tot pe 10 decembrie 2014, reprezentanți FRA au luat cuvântul în cadrul unei conferințe organizate de către Consiliul Baroului Italian. Conferința a avut ca temă supravegherea guvernamentală în masă și protecția datelor. Evenimentul a fost organizat în contextul primei Zile Europene a Avocaților. Cu acest prilej FRA a prezentat proiectul său privind autoritățile naționale din domeniul serviciilor secrete și supravegherea în UE, proiect cu titlul „Drepturile fundamentale – garanții și măsuri corective”.

În perioada 11-12 decembrie s-au întrunit conducerea și Comitetul Executiv al FRA. După alegerea unui nou vicepreședinte și de doi noi membri ai comitetului executiv, care își vor prelua funcțiile în martie și respectiv în iunie, 2015, s-au discutat subiecte precum Planul de lucru pe 2015-2016, aspecte financiare, cooperarea FRA cu statele membre și cu societatea civilă, precum și continuarea acțiunilor de implementare și monitorizare ca urmare a concluziilor și recomandărilor Conferinței din 2014 privind Drepturile Fundamentale.

În perioada 17-18 decembrie 2014 a avut loc la Bruxelles Conferința cu tema „Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene – evaluare și răspuns la necesitățile de formare ale practicienilor în drept și ale funcționarilor publici”. Carta reprezintă un document vital în

evoluția respectării drepturilor omului în Europa, prevederile sale se adresează în primul rând organismelor, instituțiilor, birourilor și agențiilor Uniunii Europene. De asemenea, Carta este imperios obligatorie pentru implementarea legislației UE în statele membre. Autoritățile naționale au un rol hotărâtor în punerea concretă în aplicare a drepturilor și libertăților conferite de Cartă. Oricare judecător dintr-un stat membru este un agent al punerii în aplicare a legislației europene. Eficiența instituțiilor naționale pentru drepturile omului și a avocatului poporului reprezintă un factor important în sprijinul cetățenilor pentru o mai bună cunoaștere și implementare a drepturilor fundamentale. Strategia pentru implementarea eficientă a Cartei Europene a Drepturilor Fundamentale prevede intensificarea activităților de informare cu privire la drepturile fundamentale, precum și o mai bună formare pe această temă a profesioniștilor în drept și a autorităților juridice. Scopul conferinței a fost în primul rând să inițieze o dezbate deschisă cu reprezentanții statelor membre, cu cei ai instituțiilor naționale și ai administrației publice, cu societatea civilă, precum și cu autorități locale și regionale, precum și să informeze participanții cu privire la cele mai recente evoluții din domeniul formării privind aplicarea Cartei Drepturilor Fundamentale. Dar obiectivul principal a fost identificarea unor necesități de formare cu privire la Carta. În acest context, a luat cuvântul Directorul FRA, Morten Kjaerum, care a prezentat o serie de recomandări și direcții de formare în domeniu. În discursul său, a precizat că scopul cursurilor de formare poate varia de la formarea exclusivă a personalului specializat, până la tipuri de formare care să se adreseze unor mii de participanți din varii domenii. Dl. Morten Kjaerum a oferit exemplul Institutului Român pentru Drepturile Omului, care organizează anual un curs de vară de o săptămână având în componență un modul cu privire la Cartă. La acest curs participă practicieni, cercetători, precum și o varietate de reprezentanți ai mediului academic.

Daniela Albu

NOTE, CRONICI, RECENZII

MIRCEA DUȚU, ANDREI DUȚU, DREPTUL MEDIULUI - CURS UNIVERSITAR, EDIȚIA 4, EDITURA C. H. BECK, BUCUREȘTI, 2014, 485 PAGINI

Apariția noii ediții – a patra, revizuită și adăugită – a acestei lucrări a fost impusă de evoluția spectaculoasă a legislației cu privire la mediul înconjurător, de schimbările survenite în contextul internațional, când situația dreptului mediului a cunoscut o schimbare de perspectivă mai mult sau mai puțin favorabilă. Într-un astfel de cadru, o analiză actualizată a problematicii dreptului mediului a devenit ultimelor reglementări în materie, cât și sub aspect teoretic, al abordării conceptuale a anumitor probleme.”

Lucrarea de față, elaborată de prof. univ. dr. Mircea Duțu și lect. univ. dr. Andrei Duțu, structurată în două părți (generală și specială) mai mult din rațiuni didactice, prezintă și analizează domeniul de studiu atât din perspectiva reglementărilor actuale, naționale, unional-europene și internaționale, cât și a jurisprudenței relevante în materie.

Astfel, Partea generală face o analiză istorică a formării dreptului mediului, analizează pe larg noțiunea, trăsăturile și definiția acestei ramuri

de drept, izvoarele dreptului mediului, delimitarea de celelalte ramuri ale dreptului, principiile dreptului mediului, instituțiile acestuia, tehnicile de protecție a mediului și nu în ultimul rând răspunderea pentru vătămările aduse mediului.

În partea specială a lucrării este cuprinsă legislația sectorială în domeniu, cu referire la conservarea biodiversității, regimul ariilor protejate și al monumentelor naturii, protecția solului, subsolului și a ecosistemelor terestre, protecția atmosferei, schimbărilor climatice, protecția apelor și a ecosistemelor acvatice, protecția așezărilor umane, regimul organismelor modificate genetic, al deșeurilor, regimul substanțelor și preparatelor chimice, al îngrășămintelor chimice și al produselor de protecție a plantelor, regimul activităților nucleare, evoluții și perspective de evoluție a dreptului mediului spre o nouă ordine ecologică internațională.

dr. **Adrian Bulgaru**

GHEORGHE IANCU DREPT, CONSTITUȚIONAL ȘI INSTITUȚII POLITICE - CURS UNIVERSITAR, EDIȚIA 3, EDITURA C. H. BECK, BUCUREȘTI, 2014, 605 PAGINI

Volumul publicat, nu demult, într-o nouă ediție revizuită și adăugită cuprinde o analiză aprofundată a instituțiilor juridice ale dreptului constituțional și instituțiilor juridice ale dreptului constituțional și instituțiilor politice, structurate în două părți: Dreptul Constituțional și Instituțiile politice.

În ce privește Dreptul constituțional, în cele din nouă titluri ale lucrării sunt prezentate și analizate între altele, noțiuni privind statul și dreptul, statul și politica, raporturile juridice de drept constituțional și subiectele acestora, noțiunea de constituție, funcțiile și interpretarea acesteia, conținutul normativ al acesteia și

supremația sa, cetățenia română, reglementare juridică și principiile sale, mod de dobândire, drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale ale cetățeanului, corelația dintre reglementările internaționale și cele interne în domeniul acestor drepturi etc.

Partea a doua a volumului – Instituții Politice- cuprinde paisprezece titluri. În cuprinsul acestora sunt analizate, de pildă, noțiunea de putere și exercitarea acesteia, instituție politică, partidele politice, statul, esența și elementele acestuia, forma de guvernământ, structura de stat, organizarea administrativă a teritoriului, sistemul electoral,

Parlamentul, Guvernul, instituția șefului de stat, autoritatea judecătorească, controlul constituționalității legilor, procedurile în fața Curții Constituționale și actele pronunțate de aceasta.

Este relevant faptul că toate instituțiile juridice ale dreptului constituțional și ale

instituțiilor politice sunt examinate și analizate de autor, prof. univ. dr. Gheorghe Iancu, în lumina jurisprudenței și jurisdicțiilor constituționale române și ale altor state.

Gheorghe Pârvan

REVISTA „FIAT IUSTITIA”, PRO UNIVERSITARIA, NR. 1/2014, 266 PAGINI

Cercetarea științifică constituie o activitate deosebit de importantă fie că vorbim de științe exacte sau de cele socio-umane.

În domeniul științelor juridice, un rol foarte important îl au studiile doctrinare. Rolul doctrinei este tocmai de a desluși acele prevederi legale, lacunare, vagi, care de multe ori reprezintă adevărate piedici în corecta înțelegere și aplicare a legii. Mai mult, autoritatea studiilor doctrinare se manifestă prin propunerile de *lege ferenda* cât și prin trimiterile făcute, în cadrul unor hotărâri judecătorești, la studiile juridice de specialitate.

În acest sens o importanță aparte o prezintă revistele de studii juridice.

Revista „FIAT IUSTITIA” a apărut în anul 1996 sub egida Facultății de Drept din Cluj-Napoca a Universității Creștine „Dimitrie Cantemir” din București avându-l ca director pe domnul profesor universitar dr. Gheorghe Boboș.

Dacă în primele numere revista a fost structurată pe două secțiuni principale – drept public și drept privat, interesul arătat de către cercetători de a publica și alte studii din domenii socio-umaniste precum sociologia, psihologia, istoria, filosofia sau politologia au determinat o lărgire a secțiunilor revistei.

Începând cu anul 2014 paginile reviste cuprind studiile susținute în cadrul Conferinței internaționale „The Efficiency of Legal Norms”, conferință care se află la a treia ediție și organizată în colaborare cu Institutul de Istorie „George Barițiu” al Academiei Române Departamentul de Cercetări Socio-Umane, Institutul Român pentru Drepturile Omului, Asociația Română de Științe Penale, Institutul de Științe Administrative din Moldova, The

Romanian Association of Penal Sciences Bucharest, The Romanian Society of Authors and Publishers of Scientific Works PERGAM, The Intellectual Property Rights Scientific Association, Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal. În acest an, evenimentul s-a bucurat de participarea a peste 80 de participanți iar studiile acestora au prezentat un real interes pentru ceilalți cercetători.

Rapoartele introductive au fost prezentate de conf. univ. dr. Elena-Mihaela Fodor, prof. univ. dr. Irina Moroianu Zlătescu și prof. univ. dr. Mircea Criste. În acest context au fost tratate aspecte privind necesitatea existenței unor programe de studii cu privire la cunoașterea drepturilor omului în învățământul preuniversitar și universitar.

De asemenea, având în vedere recente situații care au apărut cu privire la răspunderea juridică a membrilor Parlamentului, au fost analizate problemele care se ridică cu privire la răspunderea juridică, mai ales cea penală, a membrilor Parlamentului și a Guvernului și necesitatea existenței unor mecanisme de protecție a mandatului parlamentarilor.

Alături de cercetările amintite mai sus, revista găzduiește articolele unor personalități în domeniul dreptului constituțional, dreptului civil, dreptului penal, protecția drepturilor omului, dreptul muncii precum și alte ramuri de drept.

Pe lângă lucrările publicate în cadrul conferinței, revista este deschisă tuturor persoanelor implicate în activitatea de cercetare reprezentând un foarte bun apanaj pentru publicarea cercetărilor realizate de cadrele didactice universitare cât și de tinerii doctoranzi.

Având în vedere interesul tot mai mare

pentru publicarea cercetărilor în pagina acestei reviste, începând cu anul 2014 revista a fost indexată în baza de date internațională EBSCO iar pe viitor se dorește indexarea acestei reviste

și în alte baze de date internaționale de prestigiu.

Grațian Urechiatu-Burian

IOANA CRISTINA VIDA, EXERCITIUL ATRIBUȚIILOR PREȘEDINTELUI ROMÂNIEI, EDITURA RISOPRINT, CLUJ-NAPOCA, 2014, 260 PAGINI

Volumul de față își propune să scoată în evidență aspectele practice ale atribuțiilor președintelui României. În acest sens, la început se oprește la definirea puterii politice și a formei sale esențiale – puterea de stat-, arată care sunt rolul, funcțiile și atribuțiile Președintelui României în sistemul statului românesc, cu evidențierea principiului separației și echilibrului puterilor în stat, raportului președintelui cu Parlamentul, Guvernul, reflectarea în lege a atribuțiilor constituționale ale președintelui României.

Un spațiu generos este alocat, de dr. Ioana Cristina Vida, consilier parlamentar și asistent universitar, în lucrarea pe care o prezentăm, actelor emise de președintele României și analizei răspunderii politice și juridice a șefului statului.

Pornind de la faptul că instituția prezidențială este o componentă a puterii executive, din rolul și poziția acesteia rezultând regimul prezidențial, parlamentar, semiprezidențial, în opinia autoarei, regimul politic din România, potrivit Constituției și practicii acțiunii autorităților statale, este un regim parlamentar. Ceea ce înseamnă că, în realitate, în România dependența președintelui față de Parlament este similară celei din regimurile parlamentare, în sensul că președintele României își exercită cea

mai mare parte a atribuțiilor sub control parlamentar, el poate fi suspendat din funcție sau trimis în judecată pentru înaltă trădare de către Parlament sau poate fi demis din funcție de corpul electoral prin referendum.

Din economia lucrării rezultă că se face distincție între rolul, funcțiile și atribuțiile președintelui României, pornindu-se de la ideea că din rolul președintelui se desprind funcțiile sale și din acestea decurg atribuțiile ce-i sunt conferite. Se disting astfel atribuții prezidențiale de ordin constituțional, atribuții constituționale reflectate în lege, atribuții exercitate în domeniul relațiilor internaționale, atribuții privitoare la numirea sau participarea la numirea în funcții publice specifice autorităților autonome, atribuții exercitate în raport cu puterea judecătorească, cele privitoare la conferirea de distincții și titluri de onoare, atribuții referitoare la acordarea gradelor militare de general, mareșal sau amiral. Din rândul atribuțiilor de ordin constituțional sunt menționate adresarea de mesaje Parlamentului, dizolvarea Parlamentului, convocarea acestuia în sesiune, inițierea revizuirii Constituției, promulgarea legilor și referendumul.

Petru Emanuel Zlătescu

CONSILIUL LEGISLATIV. BULETIN DE INFORMARE LEGISLATIVĂ, NR. 4/2014, 60 PAGINI

Acest număr al publicației Consiliului Legislativ cuprinde la rubrica „Studii, opinii, informări” articole științifice de un mare interes atât pentru teoreticieni cât și pentru practicieni. Astfel, studiul „Limite constituționale ale legiferării pe calea ordonanțelor de urgență a Guvernului”, lect. Univ. dr. Marieta Safta pornește de la concluzia Comisiei Europene

pentru Democrație prin Drept de la Veneția care într-un Aviz adoptat în decembrie 2012 se exprimă în sensul că „folosirea atât de frecventă a ordonanțelor de urgență este un motiv de îngrijorare” și că aceasta „nu reprezintă metoda cea mai adecvată” de adoptare a unor reglementări. Continuă cu prezentarea „circumstanțelor pe care Curtea Constituțională

le-a realizat în acest context în consolidarea caracterului obligatoriu al deciziilor Curții Constituționale, în unitatea lor dată de considerente și dispozitiv”, pentru a ajunge la propriile concluzii legate de limitele de legiferare pe calea ordonanțelor de urgență.

Ne-a reținut atenția de asemenea și studiul „Noile Coduri în jurisprudența Curții Constituționale. Decizii de admitere” al Izabellei Nina Navroțchi în care autoarea reamintește momentul intrării în vigoare a noilor Coduri și anume Codul civil la 1 octombrie 2011, Codul de procedură civilă la 15 februarie 2013, Codul penal și Codul de procedură penală la 1 februarie 2014. „Până la data publicării revistei, prevederile din noile Coduri, declarate neconstituționale, nu au fost înlăturate în mod expres din cuprinsul acestora și nici modificate, în sensul punerii lor de acord cu deciziile Curții Constituționale, cu excepția art. 650 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Amintim însă faptul că, în conformitate cu prevederile art. 147 alin. (1) din Constituție, ele au încetat să mai producă efecte juridice la 45 de zile de la publicarea deciziilor Curții Constituționale, iar pe durata acestui termen, dispozițiile în cauză au fost suspendate de drept”.

Considerăm interesant și prin prisma subiectului tratat deosebit de actuală cercetarea întreprinsă de Sorin Popescu, președinte de secție și Adina Alexandrescu, expert la Consiliul Legislativ privind o viitoare reglementare a insolvenței persoanelor fizice.

Remarcăm, în același număr al publicației la rubrica „Personalități” medalionul Valer Dorneanu – un jurist strălucit, întemeietor al celui de-al treilea Consiliu Legislativ, rubrica „Noi apariții editoriale”, cea consacrată unor interesante publicații și rubrica „Referințe bibliografice”.

Prin varietatea subiectelor tratate, prin calitatea cercetărilor întreprinse și prin documentarea la zi, pe plan internațional și intern, Buletinul Consiliului Legislativ se impune, cu siguranță în viața științifică actuală.

Apreciem de asemenea, contribuția adusă la realizarea acestui număr al publicației de Tudor Prelipceanu, consilier; dr. Cătălin Ciora, consilier șef sector; dr. Raluca Dinu, consilier și Alina Palomino Tuero, Bogdan Dobrescu, Maria Luiza Manea, Lucica Violeta Niculae, Mihaela Bora, experți în cadrul Consiliului Legislativ.

Marius Mocanu

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ, EXPERT ELECTORAL, NR. 4(8)/2014, 69 PAGINI

Revista de studii, analize și cercetări electorale „Expert Electoral” nr. 4/2014, publicată de Autoritatea Electorală Permanentă este structurată pe trei secțiuni principale: Studii, analize și comentarii, Rapoarte sinteze, informări și Recenzii Evenimente.

Prima secțiune se deschide cu articolul d-nei Vira Sereda, Directoare a publicației Comisiei Centrale Electorale din Ucraina, intitulat „Politicele de gen în practicile electorale din Ucraina și din străinătate”. Autoarea se referă la introducerea cotei de participare a femeilor în politică, procedeu deja aplicat de unele țări, subliniind că această cotă de participare rămâne un concept abstract fără promovarea concretă a femeilor în politică. Urmează studiul d-nei. Leterije Luzi, Președinta Comisiei electorale din Albania, cu privire la istoria alegerilor din Albania. Tot în cadrul acestei secțiuni a revistei,

dl. Septimius Pârvu, expert în reforma administrativă, bună guvernare și procese electorale, sub titlul „Codul electoral nu mai poate aștepta” subliniază cu argumente solide faptul că legislația electorală din România este caracterizată de lipsă de unitate și coerență, drept pentru care un nou cod electoral devine urgent și imperios necesar. Articolul este urmat de argumentația dl. prof. univ. dr. Dragoș Chilea, în foavoarea votului electronic cu titlul „Votul electronic, o necesitate în epoca tehnologiei digitale”cu exemplificări din modelul estonian. Estonia fiind singurul membru al Uniunii Europene care folosește această procedură pe scară largă. Această primă secțiune se încheie cu studiul dl. Pavel Carabacenco, expert electoral din Republica Moldova, cu privire la „Codul Electoral și implementarea Registrului de stat al votanților

în Republica Moldova”.

Cea de a doua secțiune prezintă un studiu de caz privind votul de corespondență în Republica Federală Germania, precum și o sinteză în date și cifre privind alegerea președintelui României în 2014.

În revista evenimentelor, la cea de a treia secțiune a publicației, sunt menționate realizările remarcabile ale Autorității Electorale Permanente în promovarea cooperării în

domeniul electoral la nivel mondial, precum și recunoașterea internațională de care a beneficiat datorită acestui fapt.

Revista se încheie cu menționarea celor mai recente acțiuni din cadrul proiectului privind sprijinirea consolidării capacității instituționale a organismelor de management electoral.

Daniela Albu